

AD LECTOREM.

ANTEQVAM ad Physica hæc in Aristotelem commentaria aggrediamur, Tie Lector, quæ, nostrorum studiorum moderatores, ingenuæ iuuentutis, sicut nostra commissæ, commodis consulentes, in lucem profere constituant; pauca quedam de corundem in ipsis edendis instituto, deque uniuersa docendi, & Philosophandi ratione, præfari uisum est. Postulat à nobis suscepta, diuino munere, uitæ ratio, ut in eam curam omni studio incumbamus, quæ liberales adolescentes & pietatem coniungant cum literis, & in his breui tempore fructus ferant quam maximos. Ad eam rem plurimum conferre posse uidebatur, si in quaq; disciplina certus auctor exhiberetur, qui & doctrina genere, & facilitate dicendi, & illustri quadam breuitate studiosis eius scientia tyronibus maxime esset accommodatus. in quo & quæ explicanda a doctore essent, domi præuidere, & in gymnasii exploratiis, præceptoris docente, percipere, & iam explicata, cum domi repetere ac recolere, tum uero, quoties opus esset, diligenti studio excutere, atque explorare possent. Quod sane consilium, ratione primo inuentum, prudentiæ deinde, atq; utilitatis plenum esse, & doctissimorum hominum auctoritas, & longo temporis usu experientia comprobauit. Vidi mus enim non raro, qui hanc in suis studijs secuti sunt rationem, adolescentes uel quam ipsa ætas ferat, sapientiores evasisse. Etenim, quod maxime rem causamq; continet, sine certo libro docendi genus, & præceptoribus per difficile est, & discipulis ualde laboriosum, molestum, atq; inutile. Præceptoribus qui dem, quod ita se deberent ad docendum comparare, ac si integrum, & absolutam uniuersi Aristotelis explanationem commentarentur. in quo sane & firmæ multorum uires frangebantur, & si quis esset paulo imbecilliori ualitudine, quantumvis ingenio & eruditione ualeret, minus erat aptus ad docendum. Facile præterea siebat, ut qui tunc primum ad docendum accederent, utpote quos nondum uetus docuisset, nimis in minus utilibus disputationibus morarentur, quo post deficeret ipsos tempus in grauioribus. facile, ut quos nihil contineret firmum ac constitutum, in aliquid minus tutum uel pericolosum etiam labarentur. facile denique, ut in ipsorum scriptis desideraretur illud, quod tan topere doctorum animos tenere solet, ut suo quidque loco tractaretur.

Iam uero (quod ad ipsos auditores attinet) non minora incommoda consequuntur. primum enim in prælectionibus audiendis, uel nihil memoria retinere poterunt, uel ad recordationem singula erant doctoris perpetua quadam oratione utenis uerba excipienda. Deinde multi ad scribendum tardi præceptorem non assequabantur docentem. qui uero assequabantur, cum mentes excole re debuissent, tum scripta castigare, menda, & errata corrigerem, ipsam ueri in-